Lieta Nr.C20 1975 15,
2015.gada 8.oktobrī

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā

Liepājas tiesa
tiesnese **L.Laure**
ar sekretāri **L.Timšāni**,
piedaloties prasītājai **/pers. A/**,
atbildētājam **/pers. B/** un pārstāvei advokātei **/pers. C/**,
2015.gada 8.oktobrī Liepājā, Tiesu ielā 5 atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, un konstatēja:

prasītāja /pers. A/ 2015.gada 15.maijā cēlusi maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu meitas /pers. D/, dzimušas 2009.gada 20.martā, uzturam ik mēnesi LR Ministru kabineta noteikumos „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteiktajā minimālā apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētājs ir nepilngadīgās /pers. D/ tēvs. Puses kopš 2012.gada novembra pārtraukušas kopdzīvi, bērna faktiskā dzīvesvieta ir /adrese/ kopā ar prasītāju, kas nodrošina bērna uzraudzību un aprūpi. Atbildētājs bērna aprūpē un pamatvajadzību nodrošināšanā nepiedalās, bērna uzturam līdzekļus nesniedz, tādēļ prasītājai jānodrošina meitas ikdienas vajadzības, pārtika, apģērbs, pulciņu apmeklējumi. Minēto apstākļu dēļ prasītāja cēlusi prasību tiesā par uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja valstī noteiktā minimālā apmērā. Uzturlīdzekļu samaksas veikšanai prasības pieteikumā atbildētājam norādīts prasītājas norēķinu konts bankā. Prasība pamatota uz Civillikuma (turpmāk – CL) 177., 178.p.1.d., 179.p., Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 1., 28.p.2.p., LR Ministru kabineta noteikumiem Nr.348 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1.-2.2.p. /l.l.2.-9./.

Pēc pieļauto trūkumu novēršanas tiesas noteiktā termiņā, prasības pieteikums 2015.gada 2.jūnijā pieņemts tiesvedībā un ierosināta civillieta /l.l.1./.

Atbildētājs /pers. B/ 2015.gada 29.jūnijā iesniedzis rakstisku paskaidrojumu lietā, celto prasību neatzīstot.

/pers. B/ paskaidrojis, ka prasībā norādītie apstākļi neatbilst patiesībai. Faktiski bērns atrodas atbildētāja ikdienas aprūpē. /pers. B/ maksā par meitas bērnudārzu, angļu valodas nodarbībām, apmaksā deju pulciņu, iegādājas apģērbu un nodrošina bērna uzraudzību laikā, kad meita neapmeklē bērnu dārzu. Realizēt meitas aprūpi atbildētājam palīdz vecāki, ar kuriem /pers. B/ ir kopēja saimniecība. Atbildētājs norādījis, ka prasītāja ar meitu kopā pavada mēnesī vidēji 10 dienas, t.i., laikā, kad /pers. A/ nav jābūt darbā. Vienā nedēļā prasītājai ir 2 brīvas dienas, kad nav jādodas darbā, bet otrā nedēļā brīvas ir 3 dienas. Gan /pers. B/, gan viņa mātes, t.i., /pers.D/ vecmāmiņas darbs tiek pakārtots prasītājas darba grafikam. Prasītāja bērna ikdienas aprūpē un uzraudzībā vispār nepiedaloties, tikai maija mēnesī nopirkusi meitai jaciņu. /pers. B/ rakstiskajam paskaidrojumam pievienojis maksājumu uzdevumus par naudas pārskaitījumiem bērna vajadzību nodrošināšanai un atzinis, ka lietā ir iespējama izlīguma noslēgšana. /pers. B/ lūdzis lietas iztiesāšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē /l.l.24.-27./.

Iztiesājamā civillieta kā maza apmēra prasība izskatāma prasības tiesvedības kārtībā pēc vispārējiem noteikumiem, ievērojot CPL $30.^3$ nodaļā paredzētos izņēmumus.

2015.gada 26.augusta tiesas sēdē prasītāja /pers. A/ precizējusi savu prasījumu, lūdzot no atbildētāja piedzīt uzturlīdzekļus meitas uzturam valstī noteiktā minimālā apmērā, t.i., 25% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai un, sākot no bērna 7 gadu vecuma līdz pilngadībai – 30% apmērā no attiecīgajā laika periodā valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi /l.l.45./.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. A/ uzturēja prasību precizētajā apmērā un iepriekš tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus.

Prasītāja atzina, ka viņas darba grafiks ir tāds, ka vairākas dienas nedēļā ir jāstrādā un dažas dienas ir brīvas. Laikā, kad viņa strādā, bērns uzturas pie vecmāmiņas, atbildētāja mātes /pers. E/. Faktiski pusi laika meita uzturas pie vecmāmiņas, pusi laika pie prasītājas. Kamēr bērns ir pie vecmāmiņas, viņš pilnībā tiek aprūpēts, bērnam tiek nodrošināta pārtika, veselības aprūpe u.c., nekādus naudas līdzekļus prasītāja bērna uzturēšanai nesniedz ne atbildētājam, ne viņa mātei, kuras uzraudzībā un aprūpē bērns atrodas pusi laika. Vecmāmiņa veic samaksu par bērnudārzu, meitas pulciņiem angļu valodas, peldēšanas nodarbībām, līdz 2015.gada jūlijam prasītāja pati vispār nav šādus maksājumus veikusi. Pagājušā gadā /pers. A/ pusgadu pavadījusi ārzemēs. Šajā laikā /pers.D/ dzīvojusi pie vecmāmiņas un pilnībā atradusies /pers. E/ aprūpē un uzraudzībā. /pers. A/ nekādus naudas līdzekļus bērna uzturēšanai nav devusi. Prasītājas ieskatā, tā ir vecmāmiņas brīva griba – rūpēties par mazmeitu. Neraugoties uz to, ka prasītājai ir zināms – atbildētājs ik mēnesi meitas uzturēšanas vajadzībām /pers. E/ bankas kontā ieskaita naudas līdzekļus EUR 80, lai tiktu veikti maksājumi par meitas bērnudārzu, pulciņiem un /pers.D/, neatrodoties pie mātes, pilnībā tiek apgādāta ar visu nepieciešamo, ieskaitot, pārtiku, apģērbu u.c., savukārt, /pers. A/ nekādus līdzekļus bērna uzturēšanai šajā laikā nesniedz ne /pers. E/, ne bērna tēvam, /pers. A/ vēlas, lai atbildētājs meitas uzturam ik mēnesi ieskaita viņas bankas kontā uzturlīdzekļus valstī noteiktā minimālā apmērā. Prasītāja norādīja, ka, bērnam uzturoties kopā ar viņu, /pers.D/ vajadzībām prasītāja ik mēnesi izlietojot vidēji EUR 130. Prasītāja izteica pārliecību, ka, viņas ieskatā, bērna tēvam ik mēnesi viņai kā bērna mātei jāmaksā valstī noteiktie minimālie uzturlīdzekļi un lūdza prasību apmierināt.

Atbildētāja /pers. B/ pārstāve advokāte G.Gulbe tiesas sēdē neatzina celto prasību precizētā apmērā.

/pers. C/ paskaidroja, ka bērns atrodas abu vecāku dalītā ikdienas aprūpē un uzraudzībā, proti, pusi laika /pers.D/ pavada kopā ar prasītāju, kad viņa nestrādā, otru pusi laika bērns dzīvo kopā ar vecmāmiņu /pers. E/, kurai ir kopēja saimniecība ar /pers. B/. Faktiski bērns dzīvo divās dzīvesvietās. Bērna tēvs /pers. B/ ik mēnesi savas mātes /pers. E/ norēķinu kontā ieskaita naudas līdzekļus bērna uzturēšanai EUR 80, t.i., bērna nodarbību apmaksai angļu valodā, peldēšanā, samaksai par bērnudārzu. Savukārt, /pers. E/ šos naudas līdzekļus izlieto, pastāvīgi veicot apmaksu par bērnudārzu un /pers.D/ izglītojošām nodarbībām. Papildus /pers. B/ nodrošina bērna uzturu laikā, kad meita uzturas kopā ar vecmāmiņu viņu kopējā saimniecībā. Tādējādi, bērna tēvs nodrošina bērna uzturēšanu pilnā apmērā laikā, kad /pers.D/ atrodas /pers. E/ aprūpē un uzraudzībā. Pats /pers. B/ ikdienā pastāvīgi nevar aprūpēt un uzraudzīt bērnu, jo strādā algotu darbu, tādēļ bērna aprūpes un uzraudzības nodrošināšanai vienojies ar bērna vecmāmiņu /pers. E/ un, iespēju robežās, arī atbildētājs pats piedalās bērna uzraudzībā un aprūpē, pavadot kopīgi brīvdienas lauku mājās, jebkurā gadījumā – pastāvīgi nodrošinot bērna uzturēšanu finansiāli. /pers. A/ nekādus līdzekļus bērna uzturēšanai šajā laikā nesniedz ne /pers. E/, ne /pers. B/. Savukārt, laikā, kad bērns uzturas pie mātes, nekādus līdzekļus meitas uzturēšanai nesniedz /pers. B/. tādējādi, atbildētāja pārstāves ieskatā, bērna aprūpi un uzraudzību, uzturēšanu nodrošina abi vecāki vienlīdzīgi, kas vērtējams kā dalīta aprūpe un nav tiesiska pamata apmierināt /pers. A/ celto prasību. CL 1.p. noteikts, ka tiesības izmantojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Prasītajai ir tiesības vērsties tiesā tikai tad, ja ir aizskartas viņas vai nepilngadīgā bērna intereses, ko šādos apstākļos nav pamata konstatēt. Minēto apstākļu dēļ, /pers. C/ lūdza prasību noraidīt kā nepamatotu.

Pārbaudot un novērtējot lietā iesniegtos pierādījumus, uzklausījusi prasītājas un atbildētāja pārstāves sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

Atbilstoši CL 177.p., līdz pilngadības sasniegšanai bērns atrodas abu vecāku aizgādībā, neatkarīgi no tā, vai vecāki dzīvo šķirti (CL 178.p.).

CL 179.p. noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Bez tam, vecākiem jāapgādā bērnu neatkarīgi no tā, vai bērns ir šķirts no ģimenes, nedzīvo kopā ar vienu vai abiem vecākiem. Strīdus par bērna uzturlīdzekļiem izšķir tiesa.

Tiesa konstatē, ka nepilngadīgās /pers. D/ vecāki ir prasītāja un atbildētājs, kuri nedzīvo kopā. Bērns pusi laika dzīvo kopā ar prasītāju, pusi laika kopā ar vecmāmiņu /pers. E/, kurai ir kopēja saimniecība ar bērna tēvu /pers. B/. Nav strīda par to, ka laikā, kad bērns neuzturas kopā ar māti /pers. A/, bet gan ar vecmāmiņu /pers. E/, bērns ir pilnībā apgādāts ar visu nepieciešamo, t.i., gan mājokli, gan apģērbu, pārtiku, izglītošanās iespējām, veselības aprūpi u.c. Atbildētājs bērna uzturēšanai ik mēnesi nodrošina naudas līdzekļus, ieskaitot /pers. E/ bankas kontā EUR 80, kā tas konstatējams no lietā iesniegtajiem maksājumu uzdevumiem. Naudas līdzekļi paredzēti /pers.D/ bērnu dārza apmaksai un samaksas veikšanai par izglītojošām nodarbībām – angļu valodu,

peldēšanu, ko arī /pers. E/ pēc vienošanās ar /pers. B/ pastāvīgi apmaksā no bērna tēva naudas līdzekļiem. Bez tam, laikā, kad bērns uzturas pie vecmāmiņas, viņam pilnībā tiek nodrošināts viss pārējais nepieciešamais ik dienas uzturam. Savukārt, laikā, kad bērns uzturas pie mātes, /pers.D/ apgādā /pers. A/. Vecāki nesniedz līdzekļus bērna uzturēšanai viens otram. /pers. A/ faktiski atzīst minētos apstākļus, norādot, ka viņu apmierina šāda situācija. /pers. A/ atzīst, ka /pers. E/ pastāvīgi veic maksājumus par /pers.D/ bērnu dārzu un pulciņiem, uzskatot to kā pašsaprotamu. Laikā līdz 2015.gada jūlijam prasītāja vispār šādus maksājumus nav veikusi. Kad 2014.gadā /pers. A/ ilgstoši vairākus mēnešus uzturējusies ārzemēs, viņa bērna uzturēšanā vispār nav piedalījusies, to pilnībā nodrošinājis bērna tēvs un vecmāmiņa. CL 179.p. noteikts, ka vecākiem bērnu jāuztur, atbilstoši katra spējām un mantas stāvoklim. Saskaņā ar CPL 10.p., procesuālās tiesības civilprocesā puses realizē sacīkstes formā un, saskaņā ar CPL 93.p.1.d., katrai pusei jāpierāda savu prasījumu vai iebildumu pamatotība. Tiesa konstatē, ka abi bērna vecāki strādā un gūst ienākumus, spējot nodrošināt bērna uzturēšanu. Saskaņā ar CL 179.p., minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņu spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

LR MK 15.01.2013. noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 1.-2.2.p. noteikts, ka katra vecāka pienākums ir ik mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasības celšanas un lietas iztiesāšanas laikā Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga sastādīja EUR 360, tādējādi, valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs naudas izteiksmē sastāda EUR 90. Likumā noteiktais vecāku pienākums uzturēt bērnu nozīmē reālas rūpes un gādību par bērna uzturu, ko norādītajā apmērā vienlīdz nodrošina abi nepilngadīgās /pers. D/ vecāki, t.i., nodrošinot bērna uzturēšanu laikā, kad bērns uzturas gan pie mātes /pers. A/, gan vecmāmiņas /pers. E/, kurai ir kopīga saimniecība ar bērna tēvu /pers. B/, ko prasītāja nav apstrīdējusi.

Ņemot vērā konstatēto, tiesa atzīst, ka prasība ir nepamatota un pilnībā noraidāma.

Ievērojot CPL 42.p.4.d., ja abas puses atbrīvotas no tiesas izdevumu samaksas, tos uzņemas valsts.

Pamatojoties uz CPL 189.-195., 199., 204^{1}., $250.^{18}$., $250.^{26}$.p.1.-2.d.,

tiesa nosprieda:

/pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu atzīt par nepamatotu un noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā, sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā. Pārsūdzības laiks skaitāms no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2015.gada 22.oktobra.

Tiesnese *//personiskais paraksts//* L.Laure

NORAKSTS PAREIZS
Liepājas tiesas tiesnese L.Laure
Liepājā, 2015.gada 22.oktobrī